

Je lijkt op je vader.

Paola Bringmann

© Paola Bringmann

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze – elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op welke manier dan ook – zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit boek is gebaseerd op persoonlijke ervaringen en herinneringen. Sommige namen, situaties of details kunnen zijn aangepast ter bescherming van de privacy van betrokkenen.

Omslagontwerp en vormgeving: Paola Bringmann
Tekst: Paola Bringmann

Eerste druk, 2026

ISBN 9789403885759
ISBN 9789403895963 (e-book)

Uitgave van:
Paola Bringmann

Met dank aan mijn ouders, die mijn kompas zijn in het leven.

Met dank aan mijn biologische ouders die mij een plek op deze wereld hebben gegeven.

Met dank aan mijn zusje, omdat het leven zonder haar misschien vlak
en eentonig was geweest.

Dank aan mijn man, die me altijd de ruimte geeft om te creëren en mijn eigen pad te volgen.

Voor mijn kinderen zodat zij nooit hoeven te zoeken wie hun moeder
was.

Proloog

Als tweejarige hang ik vanaf het eerste moment om zijn nek.
De hele vlucht naar Nederland, zestien uur lang, klamp ik me aan hem vast.

Mijn vaders nek.

Ik houd vast en laat niet zomaar los, alsof mijn kleine handen weten dat dit gevoel zeldzaam is. Dat loslaten betekent dat het zal verdwijnen. Mijn vingers haken zich in zijn shirt, mijn wang tegen zijn huid, mijn adem in het ritme van de zijne.

Ik voel me veilig. Bij een witte man die ik niet ken. We lijken in niets op elkaar. Zijn huid licht, de mijne donker. Zijn armen groot, de mijne nog rond van peuterzijn. En toch geen aarzeling.

Toen wist ik het nog niet, maar op dat moment herken ik iets: een stilte, een vertrouwd ritme dat geen woorden nodig heeft.

Mijn adoptieouders vertellen later dat ik als een aapje aan mijn vader vastklamp en hem niet meer loslaat. Mijn moeder maakt zich daar zelfs zorgen over. Ze gaat ermee naar de huisarts: of het wel goed is dat ik zo sterk naar mijn vader trek. Dat ik meer naar hem lijk te neigen dan naar haar.

Ik ben een papa's kind.

Als peuter hang ik om zijn nek. Later wandel ik met hem door het park, debatteren we over dierenleed en oorlog. 's Ochtends zijn we geen praters. We moeten opstarten. Stil naast elkaar bestaan kan ik met hem als geen ander.

Ik ga vaak met hem mee naar zijn werk. Zo staat het in mijn geheugen. Waar hij ging, wilde ik zijn.

Sommige banden groeien langzaam. Die van ons bestond meteen. Rauw in zijn eenvoud, diep in zijn stilte. Alsof we elkaar in een ander leven al eens gevonden hadden.

Later hoor ik verhalen over mijn biologische vader. Verhalen over onze band.

Dat ik ook bij hem om zijn nek hing. Dat ik niet in mijn eigen bed wilde slapen, maar altijd op zijn borst. Mijn lichaam wist wat mijn geheugen niet kon vasthouden.

Zonder dat ik het wist vind ik opnieuw een borstkas om tegenaan in slaap te vallen.

Hoofdstuk 1 Herinnering

Ik ben twee.

Het is feest. Mijn feest.

Of eigenlijk het onze.

De woonkamer zit vol. Stoelen in een kring, kopjes op schoteltjes, stemmen die over elkaar heen buitelen. Later leer ik dat dit een kringverjaardag is. Niet alleen mijn verjaardag. Onze verjaardag.

Mijn zusje en ik zijn het middelpunt van de kamer.

Er wordt een grote doos voor mij neergezet. Ik trek eraan. Het karton kraakt. Binnenin liggen papieren waaiers, vlaggetjes, toeters – feest in losse onderdelen. Alsof ik mijn eigen verjaardag nog moet uitpakken. Iemand schuift sokken over mijn handen. Een onderbroek belandt op mijn hoofd. Gelach vult de kamer. Warm gelach – ik voel geen schaamte. Alleen aandacht.

Mijn moeder draagt rode lippenstift. Haar nagels zijn ook rood. Dat detail blijft hangen. De rode lippen. De rode nagels. Het lijkt wel of kleur zich diep in het geheugen nestelt.

Mijn vader draagt een cravat, zorgvuldig gestrikt. Deze dag is niet zomaar een verjaardag, maar een markering.

Mijn zusje – nog maar een paar weken oud – rust op de arm van mijn moeder. Ze wordt nauwelijks afgegeven. Haar kleine lichaam blijft dicht tegen mijn moeder aan, alsof loslaten nog te moeilijk is.

De kamer is gevuld met stemmen, een taal die onbekend klinkt. Mensen die op elkaar lijken. En niet op mij. Op één na. Eén gezicht dat iets bekends draagt als een zachte knipoog naar de multiculturele samenleving.

Ik weet nog niet wat het betekent, maar ik zie het verschil. In spiegels. In handen. In gezichten die zich naar mij toe buigen. Haren vallen anders. Huid vangt het licht anders.

Anders, ja. Wij zijn anders.

Ik word aangemoedigd. Bekeken met vertedering. Ze zijn gekomen om dichtbij te zijn. Om het nieuwe te vieren dat hun kring heeft vergroot.

Twee meisjes van ver, al weet ik op dat moment nog niet wat “ver” is.

Volgens onze papieren zijn we bijna samen jarig. Twee jaar verschil. Eén dag ertussen. Onze verhalen lijken netjes naast elkaar te liggen. Bijna vanzelfsprekend dat we hetzelfde begin delen. Hoe zeker dat werkelijk is, zal later blijken.

Daar, in die kamer, op dat moment, zijn we gewoon samen. Twee meisjes in hetzelfde middelpunt.

Dit is waar mijn geheugen begint.

Geen vliegtuig.

Geen afscheid.

Geen andere armen.

Maar een kring.

Een doos.

Rode lippenstift.

Als ik terugkijk, zie ik hoe mijn leven hier zichtbaar wordt. Niet met stilte, maar met geluid. Niet in verborgenheid, maar in een volle kamer.

Mooi dat je eerste herinnering er één van licht kan zijn. Dat een mens meer dan één begin kan dragen. Dat verschil niet altijd een breuk hoeft te zijn – soms is het gewoon het eerste zaadje van een vraag die later zal groeien.

Wij worden gevierd.

En zonder dat ik het weet, sta ik al midden in een verhaal dat mij een plek zal geven. Ik sta daar niet alleen. Naast mij ligt een baby. Mijn zusje. Nog zo klein dat haar handen zich sluiten om een vinger. Nog zo nieuw dat de wereld haar nauwelijks heeft aangeraakt.

Ik ben een peuter.

Zij is net begonnen.

Daar, in een kamer vol stemmen en slingers, begint iets wat ik nog geen naam kan geven.

Hoofdstuk 2 Zusterliefde

Twee meisjes. Twee zusjes. Ik met doorkomende tanden, zij met de navelstreng nog aan haar lijf.

In ons huis ben ik de oudste. Sommige rollen in een gezin lijken vast te staan — of in elk geval ga je daar als kind vanuit.

In die tijd — 1990 — adopteren de meeste mensen baby's. Geen peuters. Geen kinderen met herinneringen. In mijn directe omgeving zie ik dat bevestigd. Ik ben daarin de uitzondering — zo voelt het ook.

Mijn ouders gaan voor één. Ze komen terug met twee.

Drie weken voor vertrek naar Sri Lanka horen mijn ouders over mij. Mijn bestaan was daarvoor nog onbekend. Waarom, begrijp ik pas na 2024. Voor nu geldt: omdat mijn zusje nog zo klein is en ik pas twee ben, mogen we samen mee. Hoe het mogelijk was dat ik op deze manier naar Nederland kon komen, is mij nog steeds een raadsel. Misschien wil ik het ook niet weten.

Wat telt: mijn ouders kiezen niet alleen haar, maar óók mij. Mijn moeder zegt nog altijd: waar één welkom is, zijn er ook twee welkom. Als het aan mijn ouders had gelegen, zelfs een derde. De gedachte is mooi.

Terwijl mijn ouders in Sri Lanka zijn om mijn zusje en mij op te halen, wordt in Nederland een kamer gemaakt die nog niet bestaat. Familie schildert muren, schroeft een bed in elkaar. Alles om mij een geborgen en fijne plek te geven bij aankomst in Nederland.

Nu ik zelf moeder ben, besef ik hoe intens deze reis en dit proces moeten zijn geweest. Pittig lijkt me: van nul naar ineens twee kinderen. En dan ook meteen in twee verschillende fases.

Zwaar ook, omdat kraamzorg niet bestaat voor ouders die kinderen adopteren. Gek eigenlijk, vind ik nu. Zijn zij niet óók voor het eerst ouders geworden? Meteen het diepe in, zonder reddingsvest. Bewonderenswaardig.

Mijn zusje en ik komen samen aan in een voor ons vreemd land, met twee handgeschreven paspoorten. Ongelooflijk dat die eenvoudige documenten toen genoeg waren als legaal identiteitsbewijs.

In dit boek vertel ik niet haar verhaal. Dat is aan haarzelf. Zij bepaalt wat ze deelt en met wie. Maar haar aanwezigheid vormt mijn leven. Ze is een essentieel schaakstuk in mijn verhaal. Mijn verhaal is wat ik vertel. Ik benoem mijn zusje alleen daar waar onze lijnen elkaar kruisen op een manier die benoemd móét worden.

We groeien naast elkaar op. Bijna statisch.

Er is weinig spontaniteit. We weten niet goed hoe nabijheid werkt. Er hangt iets tussen ons. Geen uitgesproken afstand, maar ook geen

vanzelfsprekendheid. Misschien voelen we allebei dat de kans bestaat dat we geen ‘echte’ zusjes zijn. We herkennen niets van onszelf in elkaar.

Geen spiegel.

Geen gedeelde trekken.

Geen vanzelfsprekende klik.

Geen kus op verjaardagen. Geen omhelzing. Alleen een overdracht van felicitaties. Zelfs daarin voel ik een dunne, onzichtbare grens. Alsof nabijheid iets is waar we allebei niet helemaal bij kunnen.

Dat zit niet alleen tussen ons, maar ook in mij.

De woorden ‘Ik hou van je’ uitspreken gaat mij niet makkelijk af. De woorden blijven vaak steken voordat ze überhaupt mijn mond bereiken. Er zit ergens een blokkade waar ik zelf niet bij kan komen.

Terugkijkend lijken mijn zusje en ik daarin op elkaar. We zijn soms wat onhandig of zelfs wat horkerig in het tonen van affectie. Niet omdat we het niet voelen – maar omdat we moeite hebben om het te uiten. Ook deels gevormd door opvoeding, thuis leren we afstand beter dan nabijheid. Een handje geven was vanzelfsprekend, maar geen kus op de mond of drie zoenen bij familie en vrienden.

De woorden “ik houd van je,” ze blijven hangen, ergens vanbinnen. Mijn moeder weet dat. Ze weet dat wanneer zij het zegt, ze het niet altijd terugkrijgt van mij.

Niet omdat ik het niet voel — integendeel. Ik voel het sterk. Maar het uitspreken... dat is een andere taal, één die ik nooit echt heb leren spreken. Op papier lukt het me wel. Hier kan ik de woorden vormen, ze neerzetten zoals ik ze bedoel. Maar hardop blijven ze zwaar, alsof het niet van mij is.

En dat beperkt zich niet alleen tot haar. Het zit in alles. In hoe ik me verhoud tot de mensen om me heen. Liefde is er, maar laat zich niet altijd horen. Alsof gevoel en uiting niet dezelfde weg volgen. Misschien hangt dát ook tussen mijn zusje en mij in. Niet alleen afstand, maar onvermogen.

Opvallend dat nu ik kinderen heb dat zo anders is. Daar gaat het vanzelf. Zonder nadenken, zonder aarzeling. De woorden komen moeiteloos, alsof er bij hen geen enkele blokkade bestaat. Zij openen precies dat stukje in mij dat altijd gesloten bleef.

Ik neem mijn rol als oudste op me. Ik sta er. Ik doe wat hoort.

De ongeschreven regel tussen broers en zussen: je mag klagen over je broer of zus, mopperen, zuchten, je ergeren aan kleine dingen die groot voelen. Maar zodra iemand van buitenaf iets zegt, verschuift er iets vanbinnen. Dan trek je een grens. Alleen wij als zussen hebben het recht om elkaar zat te zijn. En ja, ik ben haar wel eens meer dan zat. Dat hoort erbij. Misschien is dat wel het meest gewone aan broer- of zus-zijn.

Mijn ouders willen een baby. Dat weten ze. En dat is zij. Mijn zusje. Het baby'tje waar ze naar verlangen. En ik?

Het kindje “voor erbij.”

Niet intentioneel, alleen volgt gevoel geen intentie. Gevoel nestelt zich ergens onder je huid en blijft daar zitten. Door een grapje, door een blik, misschien door niets concreets.

Vroeger keek ik vaak met een dubbel gevoel naar mijn zusje. Jij bent zó gewenst. Zo uitgesproken gewild. Soms kan ze me tot waanzin drijven. Dan wil ik verdwijnen. Het huis uit. Mijn lijf uit.

Blokkeren.

Afsluiten.

Dat helpt. Dat wordt mijn overlevingsknop.

Nu we ouder zijn, is er meer stilte tussen ons. Meer adem. De scherpe randen van vroeger zijn zachter geworden. Misschien omdat we dezelfde jeugd dragen. Dezelfde kamers. Dezelfde spanning in de lucht.

Wellicht omdat verdriet zichzelf herkent, zelfs als je het geen naam kunt geven. Er is een gemis dat we delen zonder het precies te kunnen aanwijzen. Een leegte die niet van mij alleen is. Niet van haar alleen. En in dat gedeelde zwijgen zit begrip.

Ik draag de oudste-rol alsof die vanzelfsprekend is. Maar soms stel ik me voor hoe het is om niet degene te zijn die altijd vooraan loopt, die opvangt, die weet wat verstandig is.

Dan verlang ik ernaar om achter iemand te mogen lopen. Pas later begrijp ik dat dat verlangen iets anders aanraakt. Een echo.

2024 opende vele deuren, zo ook deze. Vóór mijn reis naar Nederland was die oudste rol nooit echt van mij geweest. In de wereld die ik achterliet, was ik juist de jongste — de baby. Het oogappeltje.

Gedragen.

Gekoesterd.

Dat is niet meer mijn realiteit.

Ineens was ik hier. En ligt er een wensbaby in mijn armen. “Dit is je zusje.” Geen buik die ik heb zien groeien. Geen geboorte waar ik bij ben geweest. Geen voorbereiding. Alleen een rol die wordt uitgedeeld.

Nu ik naar mijn eigen kinderen kijk, zie ik hoe natuurlijk rangorde ontstaat. De oudste draagt iets. De middelste zoekt iets. De jongste mag lang klein blijven en wordt gedragen. Een organische verdeling.

Dan besef ik hoe kneedbaar een kind is. Hoe het niet één rol krijgt, maar meerdere versies van zichzelf kan dragen — soms zonder dat iemand het je vertelt. Een jas die nooit helemaal past, maar je aantrekt omdat je niet weet dat er een andere bestaat.

Hoofdstuk 3 In je handen knijpen

Wij hebben ‘geluk’. Dat wordt mij en mijn zusje vaak verteld. Van jongs af aan is dat de boodschap: we mogen in onze handen knijpen van geluk.

Aan de buitenkant lijkt het een welvarend gezin: niets tekort, mooie spullen, vakanties en kansen.

Zoals mijn moeder altijd zegt: “ieder huisje heeft zijn kruisje.” Elk gezin kent zijn barsten. Ook het onze. Sommige dingen stop je in een kluis, waarna je de sleutel weggooit. Omdat je verder moet. Omdat terugkijken soms energie kost — energie die je ergens anders nodig hebt.

Wat maakt een gelukkig kind? Ik vraag het me hardop af: een vreedzaam huishouden, aandacht, tijd voor elkaar en een veilige haven?

Als ik het voor mezelf zou moeten beantwoorden: terugkijkend op mijn jeugd zie ik dit als geluk. Als jong meisje herinner ik me vooral tijd. Tijd die langzaam gaat. Mijn moeder is thuis en draagt de zorg. Mijn vader werkt en reist. In de weekenden is hij er, tenzij zaken voorgaan. Het is een klassieke verdeling.

’s Avonds staat mijn moeder in de keuken. De afzuigkap broemt zacht boven het fornuis. Een pan pruttelt. De geur van gekookte groenten hangt in huis. Ik zit aan tafel met mijn vork al in mijn hand, mijn benen bungelend onder de stoel. “Eerst voor jullie,” zegt mijn moeder,

terwijl ze de aardappels opschept. Mijn bord schuift over tafel naar mij toe. Groene snijbonen raken de rand. Ik trek mijn neus op. “Gewoon proeven, een paar happen.” Ik prik een aardappel doormidden. De stoom slaat tegen mijn gezicht. Aan de andere kant van de tafel staat de pan al klaar voor later – voor mijn vader.

Zo gaat dat bij ons.

Meestal eten we Hollandse kost: aardappels, groente en vlees. Soms als ik geluk heb – rijst met gehaktballen in tomatensaus, volgens het recept van mijn oma Beer. Vaker is het schnitzel met snijbonen. Alleen de geur al – ik gruwel er nog steeds van. Toch eet ik mijn bord leeg. Altijd.

Als kind liet ik mijn moeder nooit eten weggooien. Ik vond dat verschrikkelijk. Misschien is het een herinnering die ik niet heb weten vast te houden. Tijden van honger in Sri Lanka, bij mijn biologische ouders. Of in de tussenstations vóór de adoptie.

Verspillen is geen optie.

Later op de avond staat het biertje klaar. De krant ook. Mijn moeder zorgt voor iedereen die ons gezin telt. Bij ons is de rolverdeling helder: mijn vader werkt, mijn moeder is thuis.

Zo hoort het.

Zo doen wij dat.

Soms zit geluk in eenvoud, dat besef ik nu. Als tiener lijkt het eerder leeg. Te eenvoudig. Mijn moeders leven lijkt zich af te spelen tussen wasmanden en het aanrechtblad.

Nu zie ik verantwoordelijkheid. Een vrouw die haar leven grotendeels leeft in dienst van anderen. Een rol die ik mezelf nooit toewens en waar ik later toch ook in terechtkom. Niet uit dwang, maar door omstandigheden. Door liefde.

Niemand droomt van was vouwen of andermans rommel opruimen. Niemand fantaseert over eindeloze boodschappenlijstjes of sokken zonder partner. Misschien droomde mijn moeder daar ook niet van. Misschien was het gewoon zo, omdat het zo hoorde.

Nu kijk ik anders. Alsof mijn moeder ergens onderweg kleine stukjes van zichzelf heeft geparkeerd, om ons een warme jeugd te kunnen geven. Achter de dagelijkse vanzelfsprekendheid schulde ook een vrouw met dromen. Met verlangens die verder reikten dan de muren van ons huis. Soms spreekt ze erover, tussen neus en lippen door. Alsof je je eigen verlangen kleiner maakt wanneer er kinderen aan tafel zitten. Ze maakt haar dromen nooit echt waar. Niet zoals ze misschien had gewild.

“Ik wil er zijn voor jullie,” zegt ze altijd.

En dat is ze.

Maar ergens tussen er zijn voor ons en zorgen dat alles blijft draaien, blijft een stukje van haarzelf liggen.

Opgevouwen. Netjes.

Wachtend op een later dat niet komt.

Er is altijd een zorgvraag. Iemand die iets nodig heeft: een boterham, een schone broek, een luisterend oor. Zij beantwoordt die vraag, steeds weer. Ze loopt achter iedereen aan en ruimt op wat wij laten vallen — letterlijk en figuurlijk.

Wat ik dan nog niet zie: haar eigen lichaam vraagt ondertussen ook zorg. Stil, onder de oppervlakte. Voor ons lijkt het op een griep. Iets tijdelijks, iets dat wel weer overgaat. Nu weet ik beter.

Nu weet ik hoe kwetsbaar het leven is. Hoe dun de lijn kan zijn tussen doorgaan en instorten. Nu zie ik hoe dapper mijn moeder is. Hoe sterk. Hoe ze blijft dragen terwijl ze zelf ook gedragen had mogen worden.

Een moeder is vaak de ruggengraat van een gezin: onzichtbaar, maar onmisbaar. Zo ook mijn moeder.

Ik zie nu wat ik van haar heb overgenomen.

De zorg. De aandacht voor detail. Misschien zelfs de liefde voor hoe iets eruitziet — mode, presentatie, hoe je jezelf laat zien. Maar ook in kleine, bijna automatische gebaren. Een arm die zich uitstrekt naar de rijdersstoel wanneer er plots geremd wordt. Alsof je de ander kunt opvangen voordat er iets gebeurt. Ze zit in mij, in manieren die ik nooit bewust heb gekozen.

Tegelijk is ze ook een spiegel. Voor alles waar ik niet in wil vastroesten. Waarin ik mijn wereld niet te klein wil maken. Zij kan

zichzelf volledig wegcijferen voor een ander. Iets wat ik bewonder iets wat bijna nobel voelt. Maar ergens zit ook iets in mij dat zich daartegen verzet. Iets wat egoïstisch kan voelen of misschien gewoon het verlangen om mezelf niet kwijt te raken.

Mijn vader is een bekende naam in de Nederlandse foodwereld. Daar ben ik trots op, nog steeds. Als zijn dochter gaan er soms deuren voor mij open die voor anderen gesloten blijven. Dat besef ik.

Hij is mijn drijfveer. Van hem leer ik mijn werkethiek: niet lullen, maar poetsen. Doorgaan, aanpakken, niet zeuren. Hij laat me zien wat discipline is en wat hard werken betekent. Wat het kost om iets op te bouwen en wat het oplevert als je nooit opgeeft. Zijn goedkeuring is belangrijk voor mij. Misschien zelfs belangrijker dan die van mijn moeder. In zijn blik zoek ik bevestiging. In zijn waardering voel ik erkenning.

Later merk ik dat zijn naam soms iets doet bij anderen. Hij wekt ontzag, bewondering. Veel mensen kennen nog die oude reclame van McDonald's: "Mijn vader werkt voor McDonald's." Zo is het voor mij soms ook. Een beetje euforisch. Een beetje trots. Ik deed mee in iets groots.

Maar die trots heeft ook een keerzijde.

Waar deuren vanzelf opengaan, voel ik ook dat ik iets moet waarmaken. Dat ik niet alleen zijn dochter ben, maar ook moet bewijzen wat ik waard ben. Dat de werkethiek die hij mij leert zichtbaar moet zijn. Dat falen geen optie is.